

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Promptuarium allegoriarum sacrarum praecipua fidei
christianae capita illustrantium: indice quadruplici
instructum post editiones 5 revisum, iam septimo
recusum**

Botsack, Johann

Francofurti ad Moenum, 1678

Articvlvs XVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-142795](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-142795)

doctores nonnunquam percellit, qui cultum restau-
Pertinet huc tota varum cohors.

2. *Idololatriam abolendo.* Fecit idem Christus, Pha-
risæorum idololatrias circa legem refutando, Matth. 5.
gentes idololatrias convertendo, 1. Cor. 12. v. 2. omnem
idolomaniam abolendo, universali prædicatione E-
angelii, Matth. 28.

3. *Ministerio providendo:* spectat & hæc cura ad
pium regem, 2. Par. 17. v. 7. seqq. Christi etiam eadem
est, Eph. 4. v. 11. dat Evangelistas, Psal. 68. v. 12. & ope-
rarios in messem, Matth. 9. v. ult.

4. *Hospitium præbendo ecclesie, eamque enutriendo:*
Ita Pharao hospitium præbuit ecclesie Jacobinæ, Gen.
47. v. 5. 6. Christus ecclesie suæ præbet in mundi mari
mitia halcyonia, Psal. 46. v. 3. 4. 5. Matth. 16. v. 18. Ex-
citavit Nicodemum & Josephum Arimatheum, Ebed-
melechum, ecclesie nutritios fidelissimos, &c. Explet
omnia pii magistratus officia. Confer, infra cap. de
diversis vitæ ordinibus.

ARTICULUS XVI.

DE REGNO CHRISTI GLORIÆ.

REGNUM GLORIÆ CHRISTI.

991. *Josua*, Zach. 6. v. 11. *Coronas ex auro argenteoq;*
factas imposuit Zacharias, post liberationem ex capti-
vitate Babylonica. Josua ille Sacerdos secundum ordi-
nem Melchisedech, Psal. 110. v. 4. æternus super folio
suo, Zach. 6. v. 13. Heb. 7. v. 3. magnus sacerdos, Heb.
10. v. 21. qui post spiritualementis nostri captivitatem solu-
tam, Psal. 68. v. 19. Eph. 4. v. 10. Esa. 49. v. 25. coronas
accepit, hoc est, Rex declaratus est super omnem po-
testatem & omne nomen, Eph. 1. v. 21. & inthronifa-
tus,

tus, post exantlatam passionem, Luc. 24. v. 26. Coronas autem habet, quia ut rex, donat fidelibus ad mortem, Apoc. 2. v. 10. coronam vitæ, justitiæ, gloriæ: & sic regnum gloriæ in Christi membris inchoatur, cum ipse vident gloriæ, Joh. 17. v. 24. *ut videant gloriæ meam*. Coronæ hæ sunt ex auro & argento, hoc est, gloria excellentissima piorum est in altera vita. Conf. infra de vita æterna.

CHRISTUS EXCITABIT electos.

992. *Ficus protulerunt grossos, Surge, amica mea, &c.* Sponsi Christi vox est, Cantic. 2. v. 13. Tempus illud ficuum protrudentium gemmas, tempus iudicii est, appropinquante vitæ æternæ vere, clapsaque hujus vitæ hyeme, Luc. 21. v. 29. 30. Surgere jubebit sponsam sponsus, quæ in dormitoriis jacuit, Esa. 26. v. 19. Hæc est beata resurrectio ad vitam, Johan. 5. v. 29. Dan. 12. v. 1.

CHRISTUS JUDEX.

993. Christus Esa. 59. v. 16. *miratur neminem esse, qui pios ipsius defendat, eorumq; suscipiat curam. Quocirca suo ipsius brachio auxilium fert, justitiam induit, sicut lorica: galea salutis caput munit, vestimenta ultionis assumit, vindictam sumpturus, & quidem ex improviso instar fluminis violenti.* Hæc verba etiam ad ultimi seculi malitiam (completivè) trahi possunt, quo extrema mundi perveritate, de qua Matth. 24. v. 12. 2. Tim. 3. v. 2. Christus compulsus, pios suos ex hoc mundo, per ultimum adventum, liberatum veniet. Dies enim iudicii dies liberationis est, Luc. 21. v. 28. *Justitiam induet, orbem enim in justitia judicabit, Act. 17. v. 31. Psal. 9. v. 9. sicut lorica, quia nihil poterunt impii justitiæ Dei obtendere; sicut lorica tu-*

Gg 3 tum

tum corpus à telis præstat. *Galea autem salutis* in capite erit, nam plena salute reapse suos beabit, quam hic fide sola sperarunt, Rom.8. v. 24. vestimenta ultionis assumet, qua plenam ultionem de omnibus hostibus nostris sumet, 1. Cor.15. v.25. & incredulis, 2. Theff. 1. v.7.8. Ipsius enim est ultio, Rom.12. v.19. *Instar fluminis violenti*, veniet enim illa dies sicut fur in nocte, 1. Theff. 5. v.2. Matth.24. v.44. 2. Pet.3. v.10. Apoc.3. v.3. cap.16. v.15.

CHRISTUS JUDEX FUTURUS in throno,

994. *Salomonis thronus eburneus erat aureus, sex gradibus, duabus manibus, duodecim leunculis.* Figura est throni judicialis Christi, qui

1. *Eburneus*, ob æquitatem Christi iudicaturi.
2. *Aureus*, ob majestatem, quæ Matth.25. v.13. seqq. describitur.
3. *Sex gradibus*, quia totidem sententiis decretoriis, iudicium promulgabit, Matth.25. v.35,36.
4. *Duabus manibus*, hoc est, iudicio & misericordia, iudicium Christi approbaturis, Matth.19. v.28.

CHRISTUS AD JUDICIUM.

995. Prov.7. v.20. *Vir meretricis die plena Luna rediit.* Meretrix mundus est, quæ fornicatur spiritualiter sua sibi idola erigendo, fœdus misericordiæ. Ose. 2. v.23. oblatum respuendo, contemnendo maritum, 2. Cor.11. v.2. spiritualement Christum. Interim dum meretrix illa mundana libidinibus suis indulget, die plenæ Lunæ vir revertitur, hoc est, ex improvise plena jam peccatorum mensurâ factâ: & nequitiam mundi coram Sole, hoc est, apertè manifestat.

CHRI-

CHRISTI ADVENTUS AD JUDICIUM
diebus ultimis.

996. Matth. 14. v. 25. *Vigilia quarta Christus venit ad discipulos in mari navigantes.* Pii omnes in hoc mundo tanquam navi sunt, & mari fluctibus agitato, Psal. 46. v. 3. Vide supr. Mundus mare. Quibus licet Christus semper adsit, tamen totali liberatione abest, quæ quarta demum vigilia, hoc est, ultimo judicii tempore fiet: Veniet autem nocte, impiis scilicet, quibus erit ut fur, qui que altum somnum securitatis dormiunt. Pii non nocte veniet, sed die, quia cum indies expectarunt, Rom. 8. v. 23. Philipp. 3. v. 20.

CHRISTUS JUDICII DIVINI
statera.

997. Lev. 19. v. 36. *Statera justa & æqua.* Deus ut justissimus, stateram habet justissimam, in qua si peccata nostra appendantur, ad infernum usque nos demergent. At beneficentissimus est idem Dominus: Ideoque in altera lance Christi meritum ponit, quo fit, ut justissimo statere ipsius examini satisfiat, Rom. 8. v. 3. 2. Cor. 5. v. 21. 1. Cor. 1. v. 30.

CHRISTUS JUSTUS JUDEX.

998. Gen. 30. v. 33. *Cras mihi respondebit justitia,* dicebat Jacob ad Labanum. In extremo judicio respondebit nostra justitia, quæ Christus, 1. Cor. 1. v. 30. & liberando à servitute Labani, hoc est, peccati & mundi, Roman. 6. v. 18. & hostes nostros mulctando, quibus propria respondebit injustitia, Matth. 25. v. 29. 1. Cor. 4. v. 5.

CHRISTO POTESTAS JUDICANDI LIBERA.

999. *Omnes vincti in manus Joseph tradebantur.*
Gg 4 Gen.

Gen. 39. v. 22. Ita Christo in iudicio extremo omnes vincti peccatorum vinculis (quibus scilicet peccata non fuerunt hinc remissa) in manus Christi traditi esse declarabuntur, ut iudicentur Joh. 5. v. 29. Dan. 7. v. 10. mali: & liberentur boni, Psal. 14. v. 7. Psal. 97. v. 11. Psal. 146. v. 8. Esa. 61. v. 1. Zachar. 9. v. 11. qui spe velut captivantur, Zach. 9. v. 12. & hujus vitæ malis, Psal. 88. vers. 9.

CHRISTUS JUDEX ORBIS terrarum.

1000. Ezech. 10. v. 1. seq. vidit virum lineis indutum è medio rotarum & Cherubinorum progredi, prunasque accipere, quas super civitatem Hierusalem effuderit: Imago hæc concremationem urbis per Chaldæos præsignificare debuit, vel etiam prædicationem Evangelii in Novo Testamento. Iudicium quoque extremum adumbrare potest.

1. *Vir ille lineis indutus Christus est, qui humanitatis nostræ lineam vestem induit, quæ sanguine conpersa, Apoc. 19. v. 13.*

2. *E medio rotarum progreditur.* Circumrotantibus enim mundum variis tumultibus Rerum publicarum everfionibus, bellis securitate, Matth. 24. v. 20. seq. 2. Tim. 3. v. 1. seq. tandem progreditur Dominus, ut electos suos liberet, ideoque nos capita attollere jubet, Luc. 21. v. 28. tanquam die manumissionis, Roman. 8. v. 23.

3. *E medio Cherubinorum progreditur.* Venit enim comitatus infinitæ angelorum multitudine, Matth. 25. v. 31. 2. Thefl. 1. v. 7.

4. *Prunæ autem, quas super mundum effundit, sunt iræ Dei & indignatio, quæ sunt ignis ardens ad inferiorem infernum, Deut. 32. v. 22. cap. 4. v. 24. Sulphur, Apoc.*

Apoc. 14. v. 10. It agnum ignis c. 19. v. 20. cap. 20. v. 10.
ignis inextinguibilis Matth. 3. v. 12.

CHRISTUS JUDEX.

1001. Apoc. 5. v. 7. *Agnus accepit librum de manu
sedentis in throno.*

1. *Agnus est Christus, tollens peccata mundi,*
Joh. 1. vers. 29. occisus ab origine mundi, Apoc. 13.
vers. 8.

2. *Accipit librum de manu patris, quia juxta huma-
nitatem datus est ipsi in tempore, puta liber sententia
judicandi, Joh. 5. v. 27. Dan. 7. Timeat impii. Agnus
habet librum, qui aperietur in die judicii, Apoc.
20. v. 12. Dan. 7. v. 10. Expavescite hædi: Gaudete agni,
pii, quia agnus habet librum, in quo nomina vestra
scripta sunt; liber hic vitæ est, in quo vos sanguine
proprio notavit, chirographum contrarium expunxit,*
Col. 2. v. 14.

VITA ÆTERNA A CHRISTO.

1002. *Locum optimum Joseph fratribus suis dedit,*
Gen. 47. v. 11. Nobis quoque ex Canaan hujus mundi
translatis fratribus suis, Matth. 25. v. 40. optimum
locum dabit in æterna vita, hic est ille locus, quem
nobis paravit Johan. 14. v. 2. Locus habitaculi Dei,
1. Reg. 8. v. 30. locus gaudii, 1. Chron. 17. v. 27. Psal. 16.
v. 11. *optimus autem est,* quia ei similem oculus non vi-
dit, 1. Corinth. 2. vers. 9. quia ex illo loco nemo nos
ejiciet (sicut fratres Josephi tandem optimo illo loco
expulsi sunt) gaudium enim nemo tollet à nobis,
Joh. 16. vers. 22. nulla calamitas affliget Apoc. 7. v. 16.
Esa. 25. v. 8.

CHRISTUS REGNUM PATRI
traditurus.

1003. *Septem filiam virginem Deo obtulit,* Jud. 11. Ita
Gg 5 Chri-

Christus, subiectis sibi hostibus suis, 1. Cor. 15. v. 25. Offeret Deo patri Ecclesiam suam virginem sine macula, 2. Cor. 11. v. 2. Eph. 5. v. 27. Cant. 4. v. 7. Rom. 5. vers. 2. cui spirituales nuptias facturus, Apocal. 19. vers. 7. & gratiæ regnum regnô gloriæ commutaturus.

CHRISTUS REGNUM DEO patri reddet.

1004. Josephus Ægyptum Pharaoni subjecit, Genes. 47. vers. 20. Sic Christus ex universo mundo sibi ecclesiam collegit, in regno gratiæ, quam regnum patri tradens, Deo patri sistet Ephes. 5. vers. 27. subijciet, 1. Cor. 15. vers. 28. nec tamen regno se abdicabit, regnum enim ejus æternum est, Esa. 9. v. 7. Dan. 2. v. 44. Luc. 1. v. 33. Dan. 4. v. 31. Mich. 4. v. 7. sed formam solum modumque administrandi immutabit, non amplius pugnabit, quia omnes hostes cæsi, fugati, 1. Cor. 15. v. 26. 27. non colliget, quia jam collegit triticum suum, Matth. 3. v. 12. non colliget suorum lachrymas in saccum, Psal. 56. v. 9. quia nullus ibi lachrymis erit locus, Esa. 35. v. 10. quia absterget ibi lachrymas, Apoc. 7. v. 17. non eripiet amplius, quia cælo ejecit omnes lupos, canes, hi foris sunt, Apoc. 22. v. 15. Omnes agros, ipsosque adeo Ægyptios Pharaoni subjecit Joseph. Cordis piorum ager totus erit Deo consecratus, qui in hac vita saltem ex parte fructus ferebat, succrescente in eo subinde lolio peccati & veneno concupiscentiæ repullulante.

Plura de regno Gloriæ, vid. in capit. de Vita æterna.

ARTI-